

لطفعلی خان زند

www.ketab.ir

نویسنده:

حسین مسرور

سرشناسه	: مسرور، حسین، ۱۲۶۷ - ۱۳۴۷.
عنوان قراردادی	: لطفعلی خان زند / حسین مسرور.
مشخصات نشر	: قم، آراستگان
مشخصات ظاهری	: ۲۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۶-۶۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
یادداشت	: چاپ قبلی: منشاء دانش: ۱۳۸۸.
موضوع	: لطفعلیخان زند، شاه ایران، ۱۱۸۱ - ۱۲۰۹ ق.
موضوع	: ایران - تاریخ - زندیان، ۱۱۶۳ - ۱۲۰۹ ق.
رده بندی کنگره	: الف ۱۳۸۹ م / ۵۵ ل ۱۳۰۳ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵ / ۰۷۳۶۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۷۷۱۰۳

www.ketab.ir



انتشارات آراستگان

لطفعلی خان زند

■ نویسنده: حسین مسرور

■ ناشر: آراستگان

■ چاپ: بدافی

■ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

■ قطع: وزیری / ۲۱۲ صفحه

■ شمارگان: ۵۰۰ جلد

■ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۶-۶۸-۳

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

کتاب بهزاد

۰۹۱۲۹۲۸۲۹۳۷

۰۹۱۹۱۵۲۱۵۹۵

فهرست مطالب

عنوان	شماره
پیشگفتار	۷
اغتشاش و آشوب پس از فوت کریم خان	۱۱
وضع قبایل قاجار پیش از آقا محمدخان	۱۴
برادرکشی سران زند و شجاعت‌های لطفعلی خان در شهر بم	۱۹
شکست جعفرخان از آقا محمدخان و شروع خیانت حاج ابراهیم خان	۲۵
سرانجام حاج ابراهیم خان کلاتر شیراز	۳۹
محاصره کرمان توسط آقا محمدخان	۴۳
آقا محمدخان لطفعلیخان را دعوت به سازش و دوستی می‌کند	۴۶
گشودن دروازه‌های کرمان بر اثر خیانت بعضی از نگهبانان	۴۸
وقایع بم و نرماشیر	۶۵
مقایسه‌ای از آخرین بازماندگان چند سلسله از زمان هخامنشیان تا عصر حاضر	۷۵
آقا محمدخان تهران را پایتخت قرار می‌دهد	۷۸
تاخت و تاز آقا محمدخان در گرجستان و قتل شاهرخ میرزا در خراسان	۸۰
قتل آقا محمدخان در قلعه شوش	۸۷
بررسی قسمتی از خصوصیات اولین پادشاه قاجار	۹۲
سرکشی و طغیان پس از قتل آقا محمدخان	۹۸
قیام صادق خان و محمدخان زند	۱۰۴
آشنایی با میهمان تازه وارد	۱۰۹
یک نایب‌ه از طبقه سوم	۱۱۸

۱۲۸	 شهر در حال آماده‌باش
۱۴۴	 دختر کولی
۱۷۶	 صبح ماهان (سلاح مرموز)
۱۸۵	 در سایه نخلستان
۱۹۴	 تیغم برست بختم نبرست

پیشگفتار

ضمن مطالعه کتب تاریخی به نظر رسید سرنوشت لطفعلی خان زند آنطور که باید و شاید تشریح نگردیده زندگی او تا آن درجه مبهم و تاریک است که حتی عکسی از نامبرده در دست نمی باشد لذا نگارنده بر آن شد این کتاب را به رشته تحریر درآورد.

این مجموعه سرگذشت دو سرداری است که یکی در مردمداری و رثوت و مهربانی در ردیف بر خسته ترین پادشاهان بشمار می آید که بیشتر مورخین درباره او چنین اظهار نظر کرده اند که چنانچه در مقابل حریف زورمند خود توفیق می یافت ایران را به پایه ای آنچنان بلند می رساند که قابل قیاس با دوره قاجار نبود دیگری در آدم کشی و خونخواری نظیر و هم مانند نداشت و برای استقرار حکومت در خاندان خود انواع شکنجه های سخت و عقوبت های دردناک را درباره مردم اعمال می کرد

و از جمع سرهای بریده مناره های می ساخت و از کندن چشم ها حوض ها تشکیل می داد با این وجود عده ای از مورخین آقامحمدخان را با این همه ستمگری و خطا و خونریزی نظامی بزرگ می دانند و بر این عقیده اند روزگار هرج و مرج آن روز به چنین مردی قسی القلب احتیاج داشت در این کتاب آغاز مطلب با خصوصیات خاندان زند و قاجار شروع شده صحنه های جنگ دو طایفه تا سرحد امکان به طور خلاصه و از هم تفکیک درج گردیده و ضمناً صدماتی که جامعه ایرانی بر اثر تجاوز و اعمال خلاف انسانی سربازان تحمل کرد در این مجموعه به اختصار ذکر شده است چنانچه در طی تاریخ مشاهده می شود بعضی از فرماندهان جهت اجرای فرامین خود به سربازان و عمل زیر دست خود اجازه هرگونه تجاوز و تعدی را داده اند و آثار و نتایج حاصله از این اجازه حتی پس از انقراض همان فرماندهان نیز نمودار بوده است. سرزمینی که ما در آن زندگی می کنیم از همان ابتداء گاهگاهی مرکز تاخت و تاز اقوام وحشی بوده غالباً

دستخوش زورگوئی و قتل و غارت گردیده روزگار پر آشوب فراوان داشته است منتهی در بعضی از ادوار تاریخ این تاخت و تازها و انقلابات مصادف با ظهور مردانی توانا و بلند همت چون نادر بوده که مدت زمانی کوتاه خرابیها و نابسمانیها جای خود را به پیشرفت و ترقی و سربلندی داده است و گاهی این دگرگونیها باعث انحطاط کشور و رسیدن به پرتگاه سقوط بوده است چنانچه در زمان پادشاهان قاجار در حدود یک سوم خاک ایران از دست رفت و دشمنان این آب و خاک هر وقت ضعف و ناتوانی حکمرانان را احساس کردند چنین موقعیتی را مغتنم شمرده و قسمتی از مملکت را مجزا ساختند تا جایی که ایران را به دو منطقه نفوذ خود تقسیم کردند اما در مدت پنجاه سالی که خاندان زند بر ایران حکومت کردند به استثناء سالها آخر که مصادف با قتل عام آقامحمدخان بود دوران آسایش و رفاه مردم بوده است کریمخان بنیانگذار این سلسله از افراد پائین ایران از قبایل بسیار کوچکی است که تنها تبحر و کاردانی و شجاعت او سبب غلبه او بر دشمنان این سرزمین گردید این سردار بزرگ با اغماض و خطاها و خوش رفتاریها کینه جویان خود را بر سر مهر و محبت آورد از طرف دیگر همین مدارای با سرکشان و بوجود نیاموردن تسکیلات منظم عواقب وخیم و تألمات ناگوار برای بازماندگانش به بار آورد خلاصه وضع آشفته بعد از کریمخانم درس عبرتی است برای برکنار ماندن آشوب و بلوا و جلوگیری از انجام گسیختگی اشخاص خودسر و پرهیز از بوجود آوردن یک فاجعه دردناک که ضرر آن متوجه فرد فرد مردم است.

به هر حال قرن دوازدهم هجری را می توان دوران هجوم ایلات به شهرها و هرج و مرج و اغتشاش دانست زیرا هر صاحب نفوذی که کوچکترین توانائی در خود می دید برای بدست آوردن تاج و تخت دست خود را به خون نزدیکان خود آلوده می کرد و چنین دورانی مصادف است با آغاز سلطنت پر آشوب شاهزاده لطفعلیخان زند که او را مواجه با طغیان و یورش و قتل و غارت های خوانین قاجار ساخت.

بوجود آمدن چنین وضعی در درجه اول معلول اختلافات خانمانسوز سران زند است که متأسفانه مردی توانا و با تجربه و بی غرض در میان آنها نبود تا از این نفاقها و برادرکشیها که منجر به خاتمه وضع آنها گشت جلوگیری کند این وضع تا آنجا ادامه پیدا کرد که پس از اینکه عده ای از جوانان زند در پیش چشم های شربار خان قاجار به هلاکت رسیده عده ای دیگر از ترس مجازات های وحشتناکی که در انتظارشان بود از